

Πρωτοβουλία για το Άρθρο 12 (ΠΡΩΤΑ.12)

Πρόταση Εκπαιδευτικής Δραστηριότητας για τη σχολική χρονιά 2019-2020

Τίτλος: «Ζουμ στην τάξη μας και στο δικό μας σχολείο»

Σύντομη Περιγραφή - σκοπός

Η προτεινόμενη δραστηριότητα «**Ζουμ στην τάξη μας και στο δικό μας σχολείο**» αποτελεί μια εκπαιδευτική δραστηριότητα διαβούλευσης ανάμεσα σε μαθητές και μαθήτριες πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που έχει εκπονηθεί από τα μέλη της Πρωτοβουλίας για το Άρθρο 12 (ΠΡΩΤΑ.12) με βάση την εμπειρία τους στον χώρο της εκπαίδευσης. Αποσκοπεί στην άσκησή των παιδιών **στη διεξαγωγή συνελεύσεων**, στην ανάπτυξη διαλόγου, στην έκφραση και διατύπωση απόψεων και προτάσεων και στη λήψη αποφάσεων για θέματα που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή τους στην τάξη και στο σχολείο. Τη δραστηριότητα αναλαμβάνει να συντονίσει εκπαιδευτικός του σχολείου όπου υλοποιείται η δράση, που μπορεί να συνεργαστεί εκ των προτέρων με τα μέλη της ΠΡΩΤΑ.12, τα οποία, εφόσον συμφωνηθεί με τον σύλλογο διδασκόντων του εκάστοτε σχολείου, μπορούν και να παραστούν στη διαδικασία για να την υποστηρίξουν. Στον/την υπεύθυνο/η εκπαιδευτικό δίνεται εκ των προτέρων ο οδηγός «**Η συνέλευση των παιδιών. Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία**» όπου περιγράφονται οι διαδικασίες της συνέλευσης και προτείνονται εργαλεία και τεχνικές.

Η δραστηριότητα προτείνεται να έχει διάρκεια 2 εκπαιδευτικών ωρών και διεξάγεται μέσα στην τάξη, κατά τη διάρκεια του υποχρεωτικού προγράμματος ή στη ζώνη προαιρετικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Σκοπός είναι στο τέλος της δραστηριότητας οι μαθητές και οι μαθήτριες να έχουν εξασκηθεί σχετικά με τη διαδικασία και να έχουν στα χέρια τους κάποιες ιδέες – προτάσεις για τη βελτίωση της σχολικής ζωής, τις οποίες θα επιδιώξουν να υλοποιήσουν ή προωθήσουν στη συνέχεια. Στο κλείσιμο της συνάντησης προτείνεται να οριστούν υπεύθυνα πρόσωπα για την προώθηση των προτάσεων που υπερψηφίστηκαν. Επίσης, γίνεται αξιολόγηση για τον τρόπο που λειτούργησε η διαδικασία (παρέχεται σχετική φόρμα) και προτείνεται να επαναληφθεί η συνέλευση, ανάλογα με τα δεδομένα της κάθε τάξης ή του κάθε σχολείου. Η διεύθυνση του σχολείου μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή της δραστηριότητας σε περισσότερα του ενός τμήματα και στη συνέχεια να γίνει ανταλλαγή και σύνθεση των προτάσεών τους (με τη μέθοδο αυτή [υλοποιήθηκε η δράση «Ζουμ στο δικό μας σχολείο» σε αρκετά γυμνάσια της χώρας](#), στο πλαίσιο της Θεματικής Εβδομάδας το 2019). Προτείνεται να παρέχεται έγγραφη ενημέρωση προς τους γονείς εκ των προτέρων, ώστε να είναι ενήμεροι και να υποστηρίζουν την ιδέα.

Η δραστηριότητα είναι κατάλληλη και για μικρότερες ηλικίες παιδιών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης όπως και για παιδιά που φοιτούν σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Χρειάζεται απλά να γίνει προσαρμογή στο επίπεδό τους

Επιστημονικός σχεδιασμός – διαδικασία / μαθοδολογία

Η δραστηριότητα έχει βασιστεί στην επιστημονική κατάρτιση και την εμπειρία των μελών της ΠΡΩΤΑ.12 από σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προγράμματα αγωγής υγείας, δράσεις και προτάσεις του Συνηγόρου του Παιδιού, επιμορφώσεις εκπαιδευτικών και μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας. Λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις της εθνικής νομοθεσίας (για τη διεξαγωγή συνελεύσεων στα σχολεία) αλλά και του διεθνούς δικαίου (ειδικότερα της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, άρθρα 12 και 15). Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται βασίζονται σε παιδαγωγικές, ψυχολογικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις στις λειτουργίες και αλληλεπιδράσεις των ομάδων παιδιών και εφήβων και στη διεξαγωγή διαβουλεύσεων ανάμεσά τους. Οι τεχνικές έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί από την ΠΡΩΤΑ.12 σε δράσεις σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατ' εξοχήν δε στο πλαίσιο υλοποίησης του εγκεκριμένου προγράμματος «Ζουμ στο δικό μας σχολείο» που εντάχθηκε στα υλικά της Θεματικής Εβδομάδας Γυμνασίων του έτους 2018-19.

Η προτεινόμενη διαδικασία για τη δραστηριότητα είναι η ακόλουθη:

Τα παιδιά κάθονται σε κυκλική διάταξη (χωρίς τα θρανία) και ο/η εκπαιδευτικός τους παρουσιάζει τον σκοπό και τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί. Ειδικότερα τους εξηγεί ότι στη διάρκεια της δίωρης συνέλευσης θα γίνει προσπάθεια με δημοκρατικό τρόπο να συζητηθούν και ψηφιστούν προτάσεις των μαθητών / μαθητριών για ενέργειες που αποβλέπουν στη βελτίωση της σχολικής ζωής, του περιβάλλοντος και των σχέσεων μέσα και έξω από το σχολείο. Επίσης τονίζει ότι οι προτάσεις των μαθητών θα πρέπει να είναι **νόμιμες, υλοποιήσιμες και ρεαλιστικές** και να περιλαμβάνουν **ευθύνες** που θα αναλαμβάνουν οι μαθητές και οι μαθήτριες.

Εξηγούνται οι ρόλοι της συντονιστικής ομάδας (συντονιστής, χρονοφύλακας, γραμματέας τετραδίου και -πιθανά- γραμματέας πίνακα), επιλέγονται τα μέλη της (με συναίνεση, ψηφοφορία ή κλήρωση ανάμεσα σε ενδιαφερόμενους/ες), και ορίζονται τα θέματα προς συζήτηση (σχετικά με το περιβάλλον, τις σχέσεις και την καθημερινότητα της σχολικής ζωής στην τάξη, στο χώρο του σχολείου και έξω από αυτόν). Στη συνέχεια, γίνεται χωρισμός με τυχαίο τρόπο σε **μικρές ομάδες** (4-5 παιδιών), όπου αρχικά συζητώνται τα θέματα και σχετικές προτάσεις των παιδιών για περίπου 20 λεπτά. Από κάθε μικρή ομάδα αναλαμβάνει ένα παιδί να παρουσιάσει κατά σειρά προτεραιότητας τις προτάσεις της (μία ή περισσότερες), οι οποίες καταγράφονται για να είναι καθαρά διατυπωμένες.

Μετά τη λήξη του 20λέπτου, η τάξη επανέρχεται σε ολομέλεια (κύκλο). Με την ευθύνη πλέον της συντονιστικής ομάδας μαθητών ξεκινά η συζήτηση των προτάσεων των ομάδων, που παρουσιάζονται μία - μία από τον/την εκπρόσωπο της κάθε ομάδας. Συμφωνείται ο χρόνος συζήτησης και ο/η συντονιστής/ρια δίνει το τον λόγο σε όποιον – όποιαν ενδιαφέρεται να ρωτήσει η σχολιάσει κάτι για την πρόταση που ακούστηκε. Προτείνεται η χρήση του **αντικειμένου του λόγου** (που κρατάει όποιος- όποια μιλάει) για να διεξάγεται καλύτερα η διαδικασία. Μετά από συζήτηση κάθε πρότασης, ακολουθεί ψηφοφορία (υπέρ – κατά- λευκά). Οι προτάσεις που λαμβάνουν πάνω από 50% των ψήφων των παρόντων θεωρούνται ότι έχουν την έγκριση της πλειοψηφίας της τάξης και είναι προς προώθηση – υλοποίηση.

Ο/η εκπαιδευτικός έχει τονίσει εξ αρχής και υπενθυμίζει στη συντονιστική ομάδα ότι θα πρέπει να μεριμνήσει αφενός για την ορθή κατανομή του χρόνου, για να μπορέσουν να συζητηθούν όλες οι προτάσεις (ή όσες προγραμματιστούν), αφετέρου για να λάβουν το λόγο κατά το δυνατό όλα τα παιδιά που επιθυμούν.

Επίσης, πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας (περίπου 10 λεπτά) θα πρέπει να λήξει η συζήτηση και οι ψηφοφορίες και να ξεκινήσει η σύνοψη των αποφάσεων, η κατανομή ευθυνών (ποιος – ποια αναλαμβάνει τι), η αξιολόγηση της συνάντησης και ο σχεδιασμός επομένων ενεργειών, όπως και προγραμματισμός της επόμενης συνέλευσης. Η αξιολόγηση μπορεί να γίνει είτε με την ανάταση χεριών (θετική – αρνητική – λευκό) είτε / και με τη διατύπωση – καταγραφή λέξεων από τα μέλη της συνέλευσης.

Ο/η γραμματέας καταχωρεί όλες τις αποφάσεις στο βιβλίο πρακτικών. Μπορεί να αποφασιστεί από την ολομέλεια ορισμένες αποφάσεις να αναρτηθούν στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης. Στο κλείσιμο της συνάντησης ο/η εκπαιδευτικός συζητά με τα παιδιά τον τρόπο που μπορεί να γίνει η προώθηση – υλοποίηση των αποφάσεών τους και τον χρόνο που θα διεξαχθεί η επόμενη συνέλευσή τους. Για παράδειγμα, μπορεί να αποφασιστεί η παρουσίαση των προτάσεων από εκπροσώπους των μαθητών στη διεύθυνση ή σε όργανα του σχολείου (π.χ. σύλλογο διδασκόντων, σύλλογο γονέων, 15μελές συμβούλιο μαθητών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συνάντηση με μαθητές / μαθήτριες άλλων τάξεων, κλπ).

Επιδίωξη του εκπαιδευτικού είναι η **ενδυνάμωση** των μαθητών ατομικά και συλλογικά στην έκφραση γνώμης και στη λήψη αποφάσεων μέσα από δημοκρατικό διάλογο.

Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επικοινωνήσει με την ΠΡΩΤΑ.12 πριν αλλά και μετά τη συνάντηση για ανατροφοδότηση σχετικά με τον τρόπο και την εμπειρία διεξαγωγής της συνέλευσης.

